

INSTRUCTIES

ZiKo concreet:

Stap 1

- Formulier A: observatie van maximaal 10 kinderen per groep op twee verschillende momenten

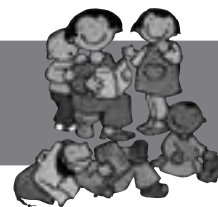
Stap 2

- Formulier B: verklaring voor hoge en lage scores

Stap 3

- Formulier C: invullen van de checklist voor aanpakfactoren
- Formulier D: bepalen van werkpunten en concrete acties

Maak tijd vrij voor ZiKo. Plan in je agenda wanneer je de verschillende stappen zal zetten en spreid ze over een viertal weken. Leg meteen vast wanneer je ZiKo een tweede keer zal gebruiken. Het is aanbevolen de zelfevaluatie minimaal om de 6 maanden te laten plaatsvinden.

WANNEER?

Kies een dag die zo veel mogelijk de normale gang van zaken weerspiegelt. Zo krijg je de meest realistische kijk op de opvang. Vermijd dagen zoals sinterklaas, carnaval, enz., die je een vertekend beeld kunnen geven. De kinderen kunnen dan nogal angstig of juist heel uitbundig reageren.

VOOR DE OPVANG VAN 0 TOT 3 JAAR

TIJDSTIP

Observeer elke leefgroep tweemaal op verschillende dagen (in een tijdsperiode van maximum 1 week). Een onthaalouder observeert al haar kinderen tweemaal. Spreek een vast moment af: voor de start van de eerste en van de tweede observatie:

- tijdstip 1: start om 9.00u 's morgens;
- tijdstip 2: start om 9.45u 's morgens op een van de daaropvolgende dagen.

(De eerste observatie hoeft niet per se om 9.00u plaats te vinden. Het mag ook andersom: de eerste observatie om 9.45u en de tweede om 9.00u)

AANTAL KINDEREN

Werk met maximaal 10 kinderen per observatieronde in een leefgroep. Tijdens de tweede observatie neem je zoveel mogelijk kinderen die nog niet aan bod kwamen.

VOOR DE BUITENSCHOOLSE OPVANG

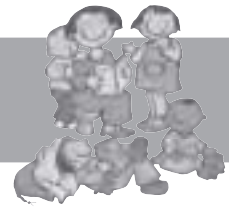
TIJDSTIP

Het eerste moment valt tijdens de NASCHOOLSE OPVANG:

- De eerste observatie begint 15 minuten na het begin van de opvang.
- Als de groep meer dan 20 kinderen telt, volgt een tweede observatie een kwartier nadat de vorige is beëindigd.

Het tweede observatiemoment binnen dezelfde week kies je zelf. Afhankelijk van de grootte van je groep ga je één of twee keer 30 minuten observeren tijdens deze vastgestelde momenten:

- VOORSCHOOLSE OPVANG: 7.30u – 8.00u
- NASCHOOLSE OPVANG: met ingang van het tweede kwartier in de opvang (zie boven)
- WOENSDAGNAMIDDAG of tijdens de VAKANTIEOPVANG: 14.00u – 14.30u of 16.00u – 16.30u

VOOR DE BUITENSCHOOSE OPVANG

AANTAL KINDEREN

Observeer de kinderen op de verschillende vestigingsplaatsen.

Voorzie altijd twee observatiemomenten per groep.

Ben je met maximaal 20 kinderen op een vestigingsplaats, dan volstaat het om 10 kinderen te observeren.

Ben je met meer dan 20 kinderen, dan volgt een tweede observatie van 10 kinderen een kwartier nadat de vorige is beëindigd. Voor de tweede meting neem je zoveel mogelijk andere kinderen.

	MINDER DAN 20 KINDEREN	20 KINDEREN OF MEER
1 ^{ste} moment	1 observatie tijdens een AVONDOPVANG	2 observaties tijdens een AVONDOPVANG
2 ^{de} moment	1 observatie tijdens een opvangmoment NAAR KEUZE	2 observaties tijdens een opvangmoment NAAR KEUZE

Als je deze instructies volgt, is het makkelijker om de resultaten van de observaties met elkaar te vergelijken.

Als je ZiKo voor de eerste keer gebruikt, observeer je het best op de bovenvermelde tijdstippen. Niets belet je om later de kinderen ook op andere momenten te observeren. Bijvoorbeeld als je wilt nagaan hoe kinderen zich voelen en gedragen tijdens het brengen of halen, tijdens het opruimen, tijdens het eten, ...

STAP 1: METEN VAN WELBEVINDEN EN BETROKKENHEID

Als je het meten van welbevinden en betrokkenheid onder de knie hebt, kan je echt starten met 'stap 1' van ZiKo. Je gaat een uitspraak doen over het niveau van welbevinden en betrokkenheid van een aantal kinderen op een bepaald moment in de opvang.

Daarbij maak je gebruik van Formulier A (1 formulier per observatieronde).

INSTRUCTIES VOOR FORMULIER A:

- Kies zorgvuldig de dagen en momenten waarop je gaat kijken. Plan deze in je agenda.
- Noteer vooraf in de eerste kolom van formulier A de namen van de kinderen van de groep die je gaat observeren. Doe dit in alfabetische volgorde volgens hun achternaam.
- Neem maximaal 10 kinderen.
- Start met het eerste kind op de lijst en observeer het aandachtig.
- Observeer gedurende (maximaal) twee minuten. Probeer daarbij meteen een (voorlopige) inschatting van welbevinden en betrokkenheid te maken.
- Beschrijf wat je zag in de kolom 'observatie' en vermeld daarbij niet alleen wat het kind op dat moment deed, maar ook de signalen die je score voor welbevinden en betrokkenheid verklaren.
- Breng de uiteindelijke scores aan in de twee cirkels (derde kolom).
- Start met de observatie van het volgende kind en werk de lijst verder af.

VOORBEELD VAN EEN DEEL VAN EEN INGEVULD FORMULIER A

NAAM KIND	OBSERVATIE	WELBEVINDEN/BETROKKENHEID	
1. Emma	<ul style="list-style-type: none"> - zit in de poppenhoek, speelt met veel onderbrekingen, heeft een pop vast, kijkt zoekend naar iets en stopt met zoeken. - neutrale, maar wel ontspannen houding. 	2	3+
2. Robbe	<ul style="list-style-type: none"> - danst uitbundig mee met een aantal andere kinderen en de begeleidster, gaat er zo in op dat hij niet merkt dat zijn mama binnenkomt. - lacht, zingt mee, heeft een stralende blik. 	5	5
3. Thomas	<ul style="list-style-type: none"> - staat aan de kant terwijl de groep met een dansje bezig is, zijn blik is afwezig, hij kijkt nauwelijks op. - heeft een neutrale houding: toont geen signalen van onbehagen of van plezier. 	1	3

STAP 2: VERKLAREN WAT JE MEET

In stap 2 probeer je zo veel mogelijk verklaringen te zoeken voor je meetresultaten. Je maakt gebruik van formulier B.

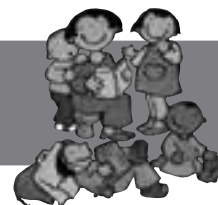
INSTRUCTIES VOOR FORMULIER B:

- Als je met meerdere begeleiders bent, doe je dit samen.
- Overloop alle observaties met hoge scores (niveaus 4 en 5) voor welbevinden en/of betrokkenheid.
- Neem terwyl je dat doet de linkerhelft van formulier B voor je.
- Zoek in de rubrieken een verklaring voor de hoge scores. Beschrijf wat tot dit hoge welbevinden en deze hoge betrokkenheid heeft bijgedragen.
- Overloop nu de observaties met lage scores (niveau 1 en 2) voor welbevinden en/of betrokkenheid.
- Ga dan naar de rechterhelft van formulier B.
- Zoek met behulp van de rubrieken voor elk van de observaties een verklaring voor de lage scores voor welbevinden en betrokkenheid.

VOORBEELD VAN EEN INGEVULD FORMULIER B

DE HOGE SCORES VOOR WELBEVINDEN EN BETROKKENHEID HEBBEN TE MAKEN MET		DE LAGE SCORES VOOR WELBEVINDEN EN BETROKKENHEID HEBBEN TE MAKEN MET	
1. een rijk aanbod		1. het aanbod voldoet niet <i>In de poppenhoek ligt te veel materiaal: bedjes en Maxi-Cosi™'s staan op elkaar gestapeld en er ligt een berg verkleedkleden: weinig uitnodigend</i>	
2. een positieve sfeer en een positief groepsklimaat		2. een negatieve sfeer en een negatief groepsklimaat	
3. ruimte voor initiatief <i>Er zijn verschillende keuzemogelijkheden, waardoor kinderen zijn beland bij wat hen echt interesseert.</i>		3. te weinig ruimte voor initiatief	
4. doeltreffende organisatie		4. weinig doeltreffende organisatie	
5. inlevende manier van begeleiden <i>Stimulerend tussenbeide komen: de begeleider danst mee.</i>		5. weinig inlevende begeleidingsstijl	
Kindfactoren	Bijzondere omstandigheden	Kindfactoren <i>Robbe gaat pas naar school en is de tweede week in de naschoolse opvang.</i>	Bijzondere omstandigheden

STAP 3: VERBETEREN WAT JE KAN

In stap 3 ga je een overzicht maken van de sterke en zwakke punten van de opvang. Hiervoor gebruik je formulier C. Nadien ga je keuzes maken. Formulier D helpt je hierbij.

INSTRUCTIES VOOR FORMULIER C:

Per uitspraak ga je beoordelen of ze volledig, gedeeltelijk of totaal niet van toepassing is:

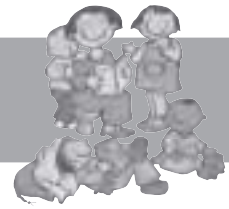
	Deze uitspraak is volledig van toepassing. Dit geeft aan dat de aanpak op dat punt goed zit en nauwelijks beter kan. <i>Bijv.: Kinderen kunnen kiezen tussen steeds wisselende spelalternatieven.</i>
	Deze uitspraak is gedeeltelijk van toepassing. Hier is al min of meer werk van gemaakt, maar er is nog verbetering mogelijk. <i>Bijv.: Kinderen kunnen kiezen of ze meedoen aan de begeleide activiteit; als ze niet willen meedoen, kunnen ze enkel in de boekenhoek spelen.</i>
	Deze uitspraak is totaal niet van toepassing. Er moet (dringend) werk van gemaakt worden. <i>Bijv.: Er zijn geen keuzeactiviteiten; de kinderen zijn verplicht telkens mee te doen met een bepaalde activiteit.</i>

- Deze symbolen geven aan voor welke doelgroep de uitspraak voornamelijk geldt:

	kinderdagverblijven, mini-crèches, CKG (Centrum voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning), BND (Buurt- en Nabijheidsdienst)
	buitenschoolse opvang, CKG (Centrum voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning), BND (Buurt- en Nabijheidsdienst)
	onthaalouders

- Probeer de checklist zo eerlijk mogelijk in te vullen. Het is geen beoordeling, maar een hulpmiddel naar meer kwaliteit.
- Wanneer je een 'aanpakfactor' (aanbod, ruimte voor initiatief, ...) overlopen hebt, noteer je in het daartoe bestemde kader de werkpunten. De uitspraken naast een handje of gevarenbord helpen je hierbij.

STAP 3: VERBETEREN WAT JE KAN

INSTRUCTIES VOOR FORMULIER D:

Op formulier D zet je de mogelijke werkpunten, afgeleid uit de formulieren B en C, op een rij. Je vult daarna in hoe je de werkpunten gaat aanpakken om tot concrete acties over te gaan.

Na een paar maanden maak je een evaluatie van de initiatieven die je nam.

Als je ZiKo een tweede keer gebruikt, kan je meten of de veranderingen tot een hoger welbevinden en een hogere betrokkenheid bij de kinderen hebben geleid.

VOORBEELD VAN EEN INGEVULD FORMULIER D

EEN VOORBEELD VAN EEN WERKPUNT:	CONCRETE ACTIES DIE WE HIERVOOR NEMEN:	EVALUATIE:
<i>We willen ervoor zorgen dat de ruimte beter ingedeeld wordt, zodat ze overzichtelijk wordt voor de kinderen.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Alle poppenspullen worden in één hoek ondergebracht.</i> - <i>Het serviesje wordt in een rekje geplaatst i.p.v. in een doos op de grond.</i> - <i>Elke hoek wordt afgebakend met kasten of met dozen en rekjes.</i> - <i>Op dozen en kasten worden duidelijke pictogrammen geplaatst.</i>	<i>Positief. Er heerst meer rust in de groep. Kinderen vinden gemakkelijker hun weg en kunnen ongestoord spelen. Toch nog nadenken over meer 'originale' hoeken die we kunnen inrichten.</i>

GROEP:		AANTAL KINDEREN:		AANTAL BEGELEIDERS:		DATUM:	
						VAN.....U.....TOT.....U.....	
NAAM KIND	OBSERVATIE	WELBEVINDEN/ BETROKKENHEID	NAAM KIND	OBSERVATIE	WELBEVINDEN/ BETROKKENHEID	NAAM KIND	OBSERVATIE
1		☐ WB ☐ BT	6		☐ WB ☐ BT		
2		☐ WB ☐ BT	7		☐ WB ☐ BT		
3		☐ WB ☐ BT	8		☐ WB ☐ BT		
4		☐ WB ☐ BT	9		☐ WB ☐ BT		
5		☐ WB ☐ BT	10		☐ WB ☐ BT		

DE HOGE SCORES VOOR WELBEVINDEN EN BETROKKENHEID HEBBEN TE MAKEN MET		DE LAGE SCORES VOOR WELBEVINDEN EN BETROKKENHEID HEBBEN TE MAKEN MET	
<p>1. een rijk aanbod (goed uitgeruste infrastructuur, divers spelmateriaal, afwisselend aanbod van activiteiten, ...)</p> <p>2. een positieve sfeer en een positief groepsklimaat (aangenaam klimaat, positieve interacties, samenhorigheidsgevoel, ...)</p> <p>3. ruimte voor initiatief (kinderen kunnen vaak vrij activiteiten kiezen, ze worden zo veel mogelijk betrokken bij praktische zaken, bij regels en afspraken)</p> <p>4. een doeltreffende organisatie (duidelijke dagindeling afgestemd op de kinderen, weinig dode momenten, optimale inzet van begeleiding, aangepaste groepering, ...)</p> <p>5. een inlevende begeleidingsstijl (rekening houden met gevoelens en behoeften, stimulerend tussenbeide komen en tegelijk ruimte geven om initiatief te nemen, ...)</p>		<p>1. een ontoereikend aanbod (geen aangepaste infrastructuur, weinig of versleten spelmateriaal, nauwelijks aanbod van activiteiten, ...)</p> <p>2. een negatieve sfeer en een negatief groepsklimaat (negatief geladen interacties, onechte stiltes, kinderen en begeleiders hebben geen echte band)</p> <p>3. te weinig ruimte voor initiatief (overwegend opgelegde activiteiten, weinig soepelheid in dagverloop, regels en afspraken, weinig inbreng van kinderen, ...)</p> <p>4. een weinig doeltreffende organisatie (dagindeling niet afgestemd op kinderen, veel dode momenten bij overgangen, begeleiding niet optimaal ingezet, ...)</p> <p>5. een weinig inlevende begeleidingsstijl (voorbijgaan aan gevoelens, geen of te weinig boeiende impulsen, kinderen die initiatief nemen worden ontmoedigd, ...)</p>	
<p>Kindfactoren (verjaardag, nieuw zusje, ...)</p>	<p>Bijzondere omstandigheden (een feestje, eerste keer goed weer, ...)</p>	<p>Kindfactoren (ziek, moe, crisis in het gezin, ...)</p>	<p>Bijzondere omstandigheden (onbekende stagiaire, begeleider ziek, ...)</p>

1. AANBOD ► RIJKDOM

INFRASTRUCTUUR

: dit zit goed

: dit kan beter!

: dringend werk van maken!

- De plaats waar de kinderen spelen is ingedeeld in 2 à 4 hoeken zodat kinderen een keuze kunnen maken en een afgebakend plekje hebben om te spelen.

Een hoek is een duidelijk herkenbare zone in de ruimte die wordt gereserveerd voor een welbepaald type van activiteit. De hoek is makkelijk toegankelijk voor de kinderen (een poppenhoek, een bouwhoek, ...).

Bijv.: Terwijl het ene kind in een afgebakend hoekje ongestoord met de blokken speelt, spelen andere kinderen met de auto's.

- Naast de basisinrichting zijn er inspanningen geleverd om hoeken te creëren die inspelen op interesses en behoeften van kinderen.

Bijv.: Een experimenteerhoek met allerlei soorten rollend materiaal • een timmerhoek • een 'nieuwe ideeënhoek'

• een wegkruiphoek • ...

- Aanpalende hoeken storen elkaar niet.

Bijv.: Een stille hoek ligt wat verder af van de bewegingshoek.

- Elke ruimte wordt optimaal benut.

Bijv.: Omdat de woonkamer beperkt is, wordt – indien mogelijk - de bewegingshoek in de gang geplaatst waar kinderen heen en weer kunnen fietsen.

- De inrichting van de ruimte is op maat van het kind.

Bijv.: Omdat de woonkamer beperkt is, wordt – indien mogelijk - Bijv.: Figuren en prenten hangen op ooghoogte van de kinderen.

• Er is meubilair op maat van het kind. bewegingshoek in de gang geplaatst waar kinderen heen en weer kunnen fietsen.

<ul style="list-style-type: none"> De ruimte is overzichtelijk en de materialen zijn toegankelijk voor de kinderen. Alles is zo geplaatst dat het de kinderen uitnodigt tot exploreren. <p><i>Bijv.: De boxen zijn gemarkeerd met herkenbare pictogrammen of foto's, indien mogelijk ook de kasten, zodat de kinderen zelf materiaal kunnen terugvinden • Het materiaal staat in open rekken en kasten zonder deuren.</i></p>			
<ul style="list-style-type: none"> De kinderen krijgen de kans om ook buiten te spelen en daar wordt optimaal gebruik van gemaakt. <p><i>Bijv.: Het park in de buurt wordt soms als extra buitenruimte gebruikt.</i></p>			
MATERIAAL EN ACTIVITEITEN			
<ul style="list-style-type: none"> In elke hoek/speelruimte is voldoende materiaal voor het aantal aanwezige kinderen: niet te weinig, maar ook geen overweldigend aanbod. <p><i>Bijv.: Het is soms interessanter voor de kinderen om te spelen in een keuken waar maar enkele potjes zijn in plaats van te moeten kiezen uit een overvolle doos met keukenmateriaal.</i></p>			
<ul style="list-style-type: none"> De materialen worden zodanig bij elkaar geplaatst dat ze het spel van de kinderen bevorderen. <p><i>Bijv.: Het poppenbedje en de Maxi-cosi worden bij het keukentje geplaatst.</i></p>			
<ul style="list-style-type: none"> Het materiaal en het meubilair zijn in goede staat. <p><i>Er zitten niet te veel vlekken of er ontbreken niet te veel bladzijden in boeken. • Spelletjes en /puzzels zijn volledig.</i></p>			
<p>Er is een dagelijks aanbod van al dan niet begeleide activiteiten.</p> <p><i>Bijv.: Er wordt samen gedanst.</i></p>			
<ul style="list-style-type: none"> Er is materiaal aanwezig waardoor alle ontwikkelingsgebieden gestimuleerd worden: grote motoriek (bv. een speeltorentje), kleine motoriek (bv. een constructiehoek), taalontwikkeling (bv. boekjes), zintuiglijke ontwikkeling (bv. een voeltapijt), logisch leren denken (bv. puzzels), sociale vaardigheden (bv. een poppenhoekje), enz. 			
<ul style="list-style-type: none"> Het materiaal en de aangeboden activiteiten zijn afgestemd op de verschillende behoeften, interesses en ontwikkelingsniveaus van de kinderen. <p><i>Bijv.: Het materiaal waarvan je merkt dat de kinderen er niet meer mee spelen, wordt voor een tijdje weggenomen en vervangen door iets anders. Er is genoeg speelgoed dat zowel jongens als meisjes aanspreekt. • Er is genoeg materiaal voor de verschillende leeftijden in de opvang.</i></p>			

- Er worden voortdurend inspanningen geleverd om voldoende variatie aan te brengen, zodat kinderen nieuwe uitdagingen krijgen.

Bijv.: Er worden tijdelijk oude lakens beschikbaar gesteld om zich te verkleden of om een (extra) hoek af te zonderen • Via een speltheek worden er geregeld nieuwe materialen in omloop gebracht • Kinderen krijgen de kans om met echte, niet-commerciële materialen aan de slag te gaan: een oude telefoon, afwasborstels, ...

- Er wordt nagedacht over het aanbod en de functie van activiteiten.

Bijv.: Kinderen worden niet voor de tv gezet om de tijd te doden. Er wordt nagedacht over de programmering. De begeleiding kijkt samen met de kinderen tv en lokt hierover communicatie uit.

Dit zie ik als mogelijk(e) werkpunt(en) om het aanbod RIJKER te maken:

2. RUIMTE VOOR INITIATIEF ► VRIJHEID EN PARTICIPATIE

KEUZEVRIJHEID : dit zit goed : dit kan beter! : dringend werk van maken!			
<ul style="list-style-type: none"> Wanneer baby's een speeltje wordt gegeven, houdt men rekening met wat zij graag hebben. Er worden meerdere materialen aangeboden waaruit de baby kan kiezen. <p>De kinderen kunnen gedurende het grootste deel van de dag kiezen uit verschillende activiteiten en materialen. Zij bepalen dan zelf met wat ze spelen, of ze meedoen aan een activiteit of liever met iets anders spelen.</p> <p><i>Bijv.: Kinderen die heel graag tekenen mogen meerdere werkjes maken, kinderen die niet willen tekenen moeten dit niet. • Kinderen kunnen kiezen al dan niet deel te nemen aan een voorleesmoment.</i></p>			
<p>Indien de buitenruimte grenst aan de binnenruimte, kunnen de kinderen zelf kiezen of ze buiten of binnen spelen.</p>			
REGELS EN AFSPRAKEN			
<ul style="list-style-type: none"> Regels en grenzen zijn functioneel: ze zorgen voor een vlot verloop van de activiteiten en bevorderen het nemen van initiatieven. <p><i>Bijv.: De belangrijkste criteria bij het maken en wijzigen van afspraken zijn: het spel van anderen niet hinderen, veiligheid, maximale speelkansen voor iedereen, ... Regels veranderen naarmate het jaar vordert en kinderen meer vertrouwd raken met de opvangsituatie. • Kinderen mogen met kinderwagentjes en fietsen in de gang rijden omdat daar veel plaats is.</i></p>			
<ul style="list-style-type: none"> De regels en afspraken zijn zo duidelijk voor de kinderen dat de begeleider daar zelf nog weinig tijd aan moet besteden. <p><i>Bijv.: Kinderen weten dat hun jas aan de kapstok moet, dat ze in het tentje hun schoenen moeten uitdoen, dat ze in de slaapruimte stil moeten zijn, ... • Er wordt volgens een beurtrol gewerkt, ...</i></p>			

PARTICIPATIE

- De kinderen kunnen mee de verantwoordelijkheid dragen voor praktische dingen in de opvang.

Bijv.: Kinderen ruimen mee het speelgoed op, ze dekken mee de tafel, ...

- De kinderen worden mee betrokken bij het nemen van allerlei beslissingen.

Bijv.: De kinderen die mee naar de winkel gaan, mogen af en toe zelf kiezen welke groenten ze zullen eten, ...

Dit zie ik als (de) mogelijke werkpunt(en) om meer VRIJHEID te geven:

3. BEGELEIDINGSSTIJL ► INLEVING

STIMULEREND TUSSENKOMEN : dit zit goed : dit kan beter! : dringend werk van maken!			
<ul style="list-style-type: none"> De onthaalouder geeft tijdens spelmomenten impulsen, hints om het spel te verrijken, zodat de kinderen weer een hele tijd verder kunnen. <p><i>Bijv. Wanneer de kinderen met hun fietsjes buiten fietsen, wordt er een 'tankstation' of een 'car-wash' gemaakt. Zo worden ze gestimuleerd in hun fantasie.</i></p>			
<ul style="list-style-type: none"> Het enthousiasme (mimiek, oogcontact, intonatie, ...) en de manier waarop activiteiten worden aangeboden werkt aanstekelijk. Het stimuleert hun nieuwsgierigheid en motiveert hen om verder te exploreren. 			
<ul style="list-style-type: none"> De onthaalouder stelt vragen waardoor de kinderen aan het denken gezet worden, tot ontdekkingen komen, ... <p><i>Bijv.: Baby's worden er attent op gemaakt wanneer het licht wordt aangestoken • Bij het aankleden van de kinderen wordt hen gevraagd wat ze eerst zullen aandoen.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bij een conflict helpt de onthaalouder de kinderen in het zoeken van een oplossing. 			
<ul style="list-style-type: none"> De onthaalouder geeft kinderen die moeilijk tot spel komen extra aandacht. <p><i>Bijv.: De begeleider helpt het kind te kiezen met wat het gaat spelen.</i></p>			
GEVOELIGHEID VOOR BELEVING			
<ul style="list-style-type: none"> Bepaalde situaties worden aangegrepen om individuele aandacht aan de kinderen te besteden. <p><i>Bijv.: Het verzorgingsmoment is een ideaal moment om een praatje te maken met een baby. • Kinderen worden 's morgens welkom geheten, kunnen rustig wennen aan de andere kinderen en worden begeleid in hun spel(keuze).</i></p>			
<ul style="list-style-type: none"> De onthaalouder verwoordt vaak wat het kind ervaart. 			
<ul style="list-style-type: none"> De kinderen vinden bij de onthaalouder voldoende warmte, genegenheid en zorg. <p><i>Bijv.: De baby's en peuters worden regelmatig eens op schoot genomen of regelmatig eens geknuffeld of krijgen een schouderklopje.</i></p>			

<ul style="list-style-type: none"> ■ Er wordt extra aandacht besteed aan en begrip getoond voor kinderen die het moeilijker hebben. <i>Bijv.: Een kind dat nieuw is tijd geven om te wennen. • Een kind met een nieuw broertje extra aandacht geven.</i> 			
<ul style="list-style-type: none"> ■ Kinderen worden uitgenodigd om te vertellen over wat ze voelen, doen, denken, verwachten. <i>Bijv.: Naar aanleiding van een verhaal, vertellen de kinderen of zij iets soortgelijks meemaakt hebben.</i> 			
<ul style="list-style-type: none"> ■ De onthaalouder geeft positieve feedback op initiatieven van kinderen, door belangstelling te tonen, uitleg te vragen, te bewonderen, te bevestigen, ... 			
<p>AUTONOMIE VERLENEN</p>			
<ul style="list-style-type: none"> ■ Kinderen mogen activiteiten kiezen die hen aanspreken en hun keuzes worden gerespecteerd. <i>Bijv.: De onthaalouder stelt voor om te puzzelen, maar verplicht de kinderen niet. Als ze liever blijven spelen met de auto's en de verkleedkleden, mogen ze dat.</i> 			
<ul style="list-style-type: none"> ■ Kinderen krijgen ruimte om te experimenteren, een eigen weg te volgen bij activiteiten. <i>Bijv.: Kinderen kunnen zelf beslissen hoe ze iets maken (welke kleuren, materialen, ...), wanneer iets 'af' is voor hen. Aardbeien mogen blauw zijn. De tekeningen hoeven niet identiek dezelfde te zijn.</i> 			
<ul style="list-style-type: none"> ■ De onthaalouder geeft de kinderen voldoende ruimte tot zelfstandigheid in plaats van het vlug zelf te doen. Er zijn momenten waar de onthaalouder bewust niet tussenbeide komt. <i>Bijv.: Kinderen doen zelf hun kleden uit als ze dit kunnen, ook al gaat dat nog traag. • Een begeleider hoeft niet altijd mee te spelen met de kinderen. • Als een kind zijn veters zelf kan knopen, kan hij dat ook zelf doen, ook al duurt dat lang.</i> 			

4. GROEPSKLIMAAT ► ZICH (IN DE GROEP) THUIS VOELEN

SFEER EN RELATIES : dit zit goed : dit kan beter! : dringend werk van maken!			
<ul style="list-style-type: none"> ■ Er heerst een ontspannen, gezellige sfeer: er wordt gespeeld, gepraat, gezongen, ... Er is weinig ruzie. <i>Bijv.: Baby's kijken naar elkaar en imiteren elkaar.</i> 			
<ul style="list-style-type: none"> ■ De onthaalouder maakt deel uit van de groep. Hij of zij houdt zich niet afzijdig. <i>Bijv.: De begeleider gaat mee op in het spel van kinderen, ook al doet hij misschien zelf niet mee.</i> 			
<ul style="list-style-type: none"> ■ De kinderen hebben een goede band met de onthaalouder, vinden hier een toevlucht en zoeken contact zonder afhankelijk te worden. <i>Bijv.: De kinderen vragen de onthaalouder iets en zij of hij gaat hier op in. De kinderen laten hem/haar zien wat ze aan het doen zijn, ze laten zich troosten of kalmeren, ... maar ze klampen zich niet voortdurend aan haar/hem vast, ze vragen niet constant om haar/zijn aandacht.</i> 			
INITIATIEVEN			
<ul style="list-style-type: none"> ■ Voor de aankleding en de inrichting van de ruimte zijn er sfeervolle kleuren en zachte materialen gebruikt. <i>Bijv.: Doeken worden gebruikt om een hoek of veranda minder kil te maken.</i> 			
<ul style="list-style-type: none"> ■ Er staat regelmatig muziek op, hetzij om mee te zingen of op te dansen, hetzij op de achtergrond om een rustige en aangename sfeer te creëren <i>Bijv.: Er wordt soms muziek opgezet om de kinderen te helpen 'ontladen', ...</i> 			
<ul style="list-style-type: none"> ■ In de ruimte wordt er plaats gemaakt voor wat de kinderen zelf gemaakt hebben of voor datgene waarmee ze die dag bezig geweest zijn. <i>Bijv.: In de gang staan de resultaten van een experimentje met klei. • Een hoge toren van Duploblokken blijft een dag op de tafel staan.</i> 			
<ul style="list-style-type: none"> ■ Kinderen herkennen in de ruimte hun thuissituatie. <i>Bijv.: Kinderen mogen een muziekje meebrengen van thuis.</i> 			

- Er wordt expliciet gewerkt aan het creëren van een band tussen de kinderen en het samen beleven van gezellige momenten.

Bijv.: Kinderen die nog niet zelfstandig kunnen eten, krijgen één voor één te eten zodat het geen bandwerk wordt • Er wordt een verjaardagsfeestje georganiseerd voor jarige kinderen. • Er is een zithoek waar kinderen gezellig bij elkaar kunnen zitten. • Er worden samen uitstapjes gemaakt, ...

- Er wordt aandacht besteed aan de onderlinge relaties tussen kinderen.

Bijv.: Baby's in een relax worden zo bij elkaar geplaatst dat ze elkaar kunnen zien. • Er wordt geholpen om ruzies samen op te lossen. • De kinderen leren delen, hun beurt afwachten. • Kinderen worden gestimuleerd om elkaar te helpen. • Vriendschappen worden gezien en krijgen een plaats.

- Kinderen worden gestimuleerd om hun gevoelens te uiten. De onthaalouder helpt hen in het herkennen en verwoorden van de verschillende gevoelens.

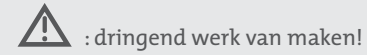
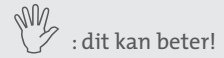
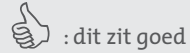
Bijv.: Kinderen krijgen de boodschap dat ze zich boos of bang mogen voelen • Gevoelens worden verwoord in verhalen of een spel.

Dit zie ik als (de) mogelijke werkpunt(en) om ervoor te zorgen dat iedereen ZICH THUISVOELT:

5. ORGANISATIE ► DOELTREFFENDHEID

DAGVERLOOP : dit zit goed : dit kan beter! : dringend werk van maken!			
<ul style="list-style-type: none"> De opeenvolgende momenten van de dag en de duur ervan zijn soepel afgestemd op de leeftijd en de behoeften van de kinderen. <i>Bijv.: Er zijn momenten om te ontladen, rustige momenten, onthaalmomenten, ...</i> 			
<ul style="list-style-type: none"> Het dagverloop wordt voor de kinderen herkenbaar gemaakt. <i>Bijv.: Er wordt gewerkt met een dagkalender die via pictogrammen de tijd in beeld brengt: er is een symbool voor het vieruurtje, de verschillende activiteiten. Er is een duidelijk signaal om op te ruimen. Bij de baby's worden er vaste rituelen gebruikt om het dagverloop herkenbaar te maken, ze krijgen bijvoorbeeld een vaste knuffel wanneer ze naar hun bedje gaan.</i> 			
<ul style="list-style-type: none"> Er is een grote soepelheid met betrekking tot de behoeften van individuele kinderen. <i>Bijv.: Een kind dat nog geen dorst heeft, kan zijn drankje later drinken dan de rest van de groep. • Kinderen die een duidelijke structuur nodig hebben krijgen die.</i> 			
<ul style="list-style-type: none"> Er zijn nagenoeg geen 'dode momenten' waar de kinderen hun tijd moeten doorbrengen met 'wachten'. <i>Bijv.: De volgende momenten worden zo veel mogelijk vermeden: kinderen zitten klaar aan tafel en wachten tot iedereen een koek heeft voor ze mogen beginnen te eten, wachten tot iedereen zijn jas aan of uit heeft voor er echt gespeeld mag worden, wachten tot de laatste ouders er zijn. Opruim- en eetmomenten worden goed gepland en efficiënt uitgevoerd, zodat kinderen het grootste deel van de tijd echt kunnen spelen.</i> 			
PROFESSIONELE CONTACTEN			
<ul style="list-style-type: none"> Als onthaalouder zoek je aansluiting bij collega's in je buur, of ga je eens langs op een vomringsavond in jouw wijk. <i>Bijv.: Je wilt je ervaringen delen met andere onthaalouders of tot afspraken komen over wederzijdse hulp in vakantieperiodes, bij ziekte,</i> 			

GROEPERINGSVORMEN

- Er wordt rekening gehouden met (goede en moeilijke) relaties tussen de kinderen onderling en tussen de kinderen en de onthaalouder.

Bijv.: Wanneer een kind bij een onthaalouder niet kan aarden wordt er gezocht naar een oplossing, eventueel gaat het naar een andere onthaalouder.

Dit zie ik als (de) mogelijke werkpunt(en) om EFFICIENTIE te creëren: